

“Val la pena!” (IV): De generació en generació

Amb l'avenç dels anys i de les generacions, la família de l'Opus Dei està cridada a ser fidel al regal que Déu va fer al món el 2 d'octubre del 1928, un carisma «vell com l'Evangelí i, com l'Evangelí, també nou».

08/02/2023

«El Senyor desfà els plans de les nacions, tira a terra els propòsits dels pobles» (Sl 33, 10). Aquest vers del

salmista ens podria semblar una mica sever si pensem en els nostres projectes personals. Tanmateix, si hi fem atenció, el salm fa referència concretament a la fragilitat del que es construeix prescindint de Déu, posant els fonaments «damunt de sorra» (cf. *Mt* 7, 26). Per això, continua el salmista: «Però els plans del Senyor persisteixen, manté per sempre els propòsits del seu cor» (*Sl* 33, 11). La Sagrada Escriptura ens recorda de moltes maneres la flaqueza del que és purament humà, encara que sembli fort, davant l'enorme solidesa de tot el que Déu inicia en la història, malgrat la seva fragilitat aparent. I l'Opus Dei és precisament un d'aquests projectes del cor de Déu que, amb el temps, es desplega de generació en generació.

Amb la frescor del 2 d'octubre del 1928

Si haguéssim de resumir en una sola frase el gran «projecte» del cor de Déu que és l'Opus Dei, ho podríem fer probablement amb aquelles paraules de Jesús que van ressonar al cor de sant Josepmaria el 7 d'agost del 1931: «I jo, quan seré enlairat damunt la terra, atrauré tothom cap a mi» (*Jn* 12, 32). En realitat, aquest projecte del Senyor és molt més antic que l'Obra: és un pla en curs des de fa més de dos mil anys que explica la raó de ser de la vida de tota l'Església; un projecte al qual són convocats homes i dones de totes les races, llengües, èpoques i condicions per formar un sol poble. Tanmateix, el 2 d'octubre del 1928 Déu va voler donar un nou impuls a aquest projecte i va crear una nova família en el si de la seva Església. Així sintetitzava sant Josepmaria la intuïció d'aquell moment: «Que, en tots els llocs del món, hi hagi cristians amb una dedicació personal

i libèrrima, que siguin altres Crists».

[1]

L'Obra és molt jove en comparació amb l'Església i amb tantes institucions que han sorgit al llarg de la seva història. Tot i així, a mesura que ens apropem al seu primer centenari, i en percebre com han canviat les circumstàncies històriques respecte al moment fundacional, és lògic que ens preguntem per la manera de continuar sent fidels a aquest carisma diví. «El centenari serà un temps de reflexió sobre la nostra identitat, la nostra història i la nostra missió»,^[2] ha escrit el prelat de l'Opus Dei. Ens omple de pau la idea de desplegar, a l'empara de l'Església, aquesta inquietud per ser cada vegada més fidels. L'Esperit Sant ha sabut fer de la seva Església un poble fidel enmig de tantes vicissituds de la història, i encoratjant-la perquè no perdés la seva frescor i la seva

fecunditat. Per això, és precisament des de molt endins de l'Església com podrem transmetre a les generacions futures l'Opus Dei, «amb la mateixa puixança i frescor d'esperit que tenia el nostre Pare el 2 d'octubre del 1928».^[3] Contribuir a aquesta continuïtat fidel també forma part del nostre camí.

Per ser milícia, cuidar de la família

Sant Josepmaria utilitzava sovint el binomi «família i milícia» per descriure la naturalesa de la nova realitat que Déu li havia demanat que fundés. Per això, una continuïtat fidel té molt a veure amb custodiar l'actualitat d'aquesta descripció, amb mantenir ben oxigenats aquests dos pulmons. Recordar que l'Obra ha estat volguda per Déu com una família ens ajudarà, en primer lloc, a tenir present que els llaços que ens uneixen no són primàriament fruit de la nostra lliure elecció, sinó de

l'acceptació d'un do rebut, de la mateixa manera que no triem els nostres pares ni els nostres germans. El pes que puguin tenir afinitats de caràcter, d'edat o d'una altra mena és secundari: no és decisiu a l'hora d'oferir el nostre afecte. Per això, monsenyor Xavier, segon successor de sant Josepmaria, repetia sovint: «Que us estimeu». És una invitació a redescobrir la vida dels nostres germans, a no excloure ningú de la nostra amistat.

Aquest caràcter de família de l'Opus Dei també té, des del principi, dos trets fonamentals que podríem resumir així: som una *llar* i tenim un *aire de família*. La llar és l'espai que permet la intimitat i el creixement en un clima agradable, d'estima mútua. Salta a la vista, llavors, la importància que té per a la continuïtat fidel la feina de l'Administració dels centres de l'Opus Dei —«apostolat dels apostolats»,

com l'anomenava sant Josepmaria—, i la necessitat de l'afany de cadascú per *fer llar*.

Al seu torn, com passa a totes les cases, també tenim un *aire de família* propi, únic, recognoscible a qualsevol lloc, però que presenta també tota la varietat de l'extensió territorial de l'Obra. Aquest *aire* està marcat per la secularitat —som cristians al mig del món, iguals que els altres—, per l'elegància dels qui valoren la bona educació en la convivència i per la nostra pròpia història. Els costums i les tradicions de la vida de família, que ens vinculen amb el nostre origen, ens ajuden a sentir-nos part d'una cosa que ens transcendeix; ens donen una clau per situar-nos al món adequadament: no com a individus aïllats, sinó precisament com a membres d'una família. A més, els centres de l'Opus Dei han estat sempre llars obertes a tots els que

volen participar en les seves activitats; «han de ser llocs en què moltes persones trobin un amor sincer i aprenguin a ser amigues de veritat».^[4]—

D'altra banda, cal recordar que el fet que l'Opus Dei és milícia significa comprendre la nostra vida en els mateixos termes que la de Jesús. Com que «no és possible de separar en Crist el seu ésser de Déu-Home i la seva funció de Redemptor»,^[5]— els cristians tampoc podem entendre l'apostolat com una mera activitat externa, sinó com una cosa constitutiva: «No fem apostolat, som apòstols».^[6]— En aquest sentit, el Papa Francesc ha subratllat que «la nova evangelització ha d'implicar un nou protagonisme de cadascun dels batejats. Aquesta convicció es converteix en una crida dirigida a cada cristià, perquè ningú no postergui el seu compromís amb l'evangelització, perquè si un de debò

ha fet una experiència de l'amor de Déu que el salva, no necessita gaire temps de preparació per sortir a anunciar-lo».^[7] L'Obra ha estat i és milícia, perquè existeix per portar la felicitat de la vida amb Déu a tots els homes.

De l'enlluernament a l'amor

El primer capítol de *Forja* recull moltes reflexions de sant Josepmaria entorn de la vocació. *El capítol té* com a títol «Enlluernament», perquè una crida de Déu, quan és autèntica, suposa una ampliació sorprenent d'horitzons, una revelació de l'amor personalíssim de Déu per cadascú. El centre lluminós d'aquest enlluernament no pot ser cap altre que Jesús, que és qui crida i aquell a qui responem. Tanmateix, tots hem experimentat com Crist se serveix de l'atracció que susciten els cristians per donar-se a conèixer: l'Església participa de la seva bellesa (cf. *Ef* 5,

27). Per això, la crida de Crist a seguir-lo en l'Opus Dei està guiada per un enlluernament davant de la vida d'aquesta família: d'una manera o una altra, tots hem intuït que aquest era *el nostre lloc* per viure al costat de Déu.

Si pensem en la nostra vocació a l'Opus Dei des de l'analogia amb l'experiència de l'amor humà, podem trobar algunes llums per al nostre camí. En l'amor entre esposos, el pas del temps permet progressar de l'*enamorament* cap a l'*amor*. Es tracta d'un progrés —no d'un retrocés— en què pot decaure cert entusiasme, en el qual apareixen davant dels nostres ulls les debilitats de la persona estimada. Però és precisament aquest tocar de peus a terra, aquest contacte amb la realitat, el que permet que sorgeixi l'amor veritable: un amor pel qual un és capaç de lliurar-se a algú que no és perfecte, amb la convicció que és qui dona

sentit a la nostra vida. En aquest progrés, tots dos trobaran cada vegada més motius per estimar-se, i la seva vida junts adquirirà una solidesa que no tenia en els primers moments. Si, en canvi, es deixen envair per la tebiesa i el desencant, l'amor retrocedirà; no es produirà aquest pas necessari de l'enamorament a l'amor. La tebiesa, en efecte, és una malaltia de la voluntat, que sembla incapaç de moure's una vegada ha passat l'entusiasme; el desencant, per la seva part, és un defecte de la intel·ligència, incapaç d'assumir adequadament la imperfecció pròpia i aliena. Es tracta, doncs, de dos enemics que convé desemmascarar per poder viure d'amor al llarg de tota la vida.

En primer lloc, comprendrem que un *enlluernament* per l'Obra, com a camí d'unió amb Jesús, constitueix un signe de vocació del qual no es pot

prescindir en la labor de discerniment. Després, sabrem valorar la part positiva de passar d'aquest enlluernament inicial a una consideració més serena de la realitat, a un enlluernament més profund, més madur, superant situacions ideals que ens incapacitarien per estimar. Finalment, arribarem a poder llegir la nostra vida en la d'aquells germans i germanes nostres «que ens han precedit en el camí i ens han deixat un testimoni preciós d'aquest *val la pena*». ^[8]

Augmentar l'herència

És característic d'una família deixar una herència, moltes vegades material, a la generació següent. De fet, al llarg de la història, l'acte de desheretar un fill ha estat considerat un dels càstigs més terribles que pot infligir un pare. Alhora, també és característic de la família el desig

d'augmentar l'herència rebuda, per passar-la, millorada, a les generacions successives. Amb el pas dels anys, els homes i les dones que es van incorporant a l'Opus Dei reben una herència *augmentada* pels qui els han precedit. Així, a l'esperit que Déu va lliurar a sant Josepmaria, herència fonamental de la qual l'Obra no es pot *descapitalitzar*, s'hi sumen tant algunes maneres de viure el nostre esperit, pròpies de cada moment, com algunes obres d'apostolat corporatiu, fruit de la magnanimitat dels qui ens han precedit. Serà la tasca de cada generació transmetre viu i fresc l'esperit de l'Obra, adaptar les concrecions accidentals, fruit de cada temps, i renovar l'impuls que requereixin les diferents obres apostòliques corporatives.

Aquesta empresa d'augmentar l'herència de l'Opus Dei exigeix, en primer lloc, un afany personal

important per formar-nos en l'esperit de l'Obra i per endinsar-nos sempre més en la vida de sant Josepmaria, conscients que va ser el transmissor d'un carisma diví. Són les obres de Déu les que fecunden la història, i no les ocurrències humanes, per molt brillants que puguin semblar a primera vista. Per això, cada vegada serà més important aprofundir en la comprensió del que Déu va voler el 2 d'octubre del 1928.

En segon lloc, convé que sintonitzem vitalment amb una convicció de sant Josepmaria que ens ajudarà a «ser Opus Dei» en les nostres coordenades espaciotemporals: la modernitat radical de l'Evangeli respecte a les diferents cultures, en què el primer és el que vivifica les segones.

D'aquesta manera, el que és veritablement nou —l'Evangeli, llegit també tenint en compte el carisma de l'Opus Dei— il·luminarà les ombres d'algunes manifestacions

culturals, aparentment modernes, que neixen de la confusió i de la mentida del pecat. Això requereix distingir amb saviesa i delicadesa el que forma l'esperit del que és una concreció que pot canviar, i que efectivament ha canviat en el temps. En aquest àmbit, el Papa anima tots els cristians a no refugiar-se en el «sempre s'ha fet així», perquè aquesta actitud «mata la llibertat, mata l'alegria, mata la fidelitat a l'Esperit Sant que sempre actua cap endavant, i porta endavant l'Esperit».^[9]

Sant Josepmaria resumia en frase rodona la novetat perenne de l'esperit de l'Obra: és, deia, «vell com l'Evangeli i, com l'Evangeli, també nou».^[10] La consciència serena d'aquesta modernitat ens encamina cap a un apostolat lliure i responsable, que s'adapta a cadascú «com el guant a la mà», per poder transmetre l'Evangeli al nostre món.

«Jesucrist estima especialment aquells que busquen tenir la vida que Ell ha volgut i predicat», va escriure en una ocasió. «I l'Opus Dei, sense normes accidentals rígides, per no entorpir amb disposicions antiquades l'adaptabilitat de l'Obra al temps, amb realitats d'unió, de pau i de caritat, crea una organització de catòlics cultes i conseqüents per a l'actuació social i pública».^[11]

Finalment, augmentar l'herència de l'Opus Dei requereix també —Déu i l'Obra hi compten— creativitat per revitalitzar, quan sigui convenient, les obres d'apostolat ja existents i per donar lloc a tantes altres de noves, de tipus molt divers. La fidelitat institucional ens portarà de vegades a esforçar-nos per mantenir obres que d'altres van posar en marxa, i a donar-los el vigor que cada època requereixi. Millorar el que altres van iniciar és un signe de maduresa en

els qui formen part d'una institució que avança en el temps.

Una paternitat que continua

Tot i que algunes veus en el debat cultural hagin postulat la «mort del pare» com a requisit per a l'emancipació de l'ésser humà, les conseqüències d'aquesta proposta estan a la vista de tothom i es jutgen per si mateixes: les persones estan més soles i, per això, són més vulnerables. Allò que buscava conduir a la llibertat ha portat a una esclavitud més gran. En una família, el pare no és, al cap i a la fi, un obstacle per a la llibertat, sinó una condició necessària perquè la mateixa família existeixi i compleixi la seva missió: capacitar-nos per estimar, oferir-nos un lloc segur per créixer de manera saludable.

A l'Opus Dei, la paternitat encomanada al nostre Pare continua en la figura dels seus successors.

Aquesta paternitat ens recorda que som fills estimats del Pare del cel, anima el nostre amor a Déu i als altres, ens sosté en la fidelitat a les crides de Déu i a l'herència familiar —l'esperit de l'Obra— que a tots ens correspon cuidar. El fet que correspongui al prelat de l'Opus Dei, juntament amb els Consells que l'ajuden en la seva tasca de govern, el discerniment del que pertany a l'esperit de l'Obra i del que és mudable^[12] no respon a uns criteris d'organització institucional, sinó a la naturalesa familiar de l'Opus Dei dins de l'Església. La paternitat en l'Obra és, per tant, una prova més de la misericòrdia de Déu amb nosaltres; és una manifestació que «el cel s'entossudeix que es faci».^[13]

«Penso en l'Obra i em quedo *abobao*».^[14] Aquestes paraules de sant Josepmaria no reflecteixen l'emoció passatgera d'un amor adolescent, incapaç de percebre les dificultats, i

que anul·laria la capacitat de millora. Reflecteixen, més aviat, l'amor viu de qui deixa que la gràcia de Déu treballi al seu cor, any rere any. Per ser baules d'aquesta cadena, en la història que va començar el 1928, necessitem un cor així.

Nicolás Álvarez de las Asturias

[1] Cf. A. Vázquez de Prada, *El fundador del Opus Dei*, 1, p. 380.

[2] Mons. F. Ocáriz, Missatge, 10.VI. 2021.

[3] Mons. F. Ocáriz, Carta pastoral 19.III.2022, núm. 12.

[4] Mons. Fernando Ocáriz, Carta pastoral, 1.XI.2019, núm. 6.

[5] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, núm. 122.

[6] Mons. F. Ocáriz, Carta pastoral, 14.II.2017, núm. 9.

[7] Francesc, Ex. ap. *Evangelii Gaudium*, núm. 120.

[8] Mons. F. Ocáriz, Carta pastoral, 19.III.2022, núm. 5.

[9] Francesc, Homilia, 8.V.2017.

[10] Sant Josepmaria, *Converses*, núm. 24.

[11] Sant Josepmaria, *Instrucción para la obra de San Gabriel*, núm. 14

[12] Cf. Mons. F. Ocáriz, Carta pastoral, 19.III.2022, núm. 11.

[13] Sant Josepmaria, *Instrucció*, 19.III. 1934, núm. 47.

[14] Cf. Mons. X. Echevarría, Carta pastoral, agost 2014.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-ad/article/val-la-
pena-iv-de-generacio-en-generacio/](https://dev.opusdei.org/ca-ad/article/val-la-pena-iv-de-generacio-en-generacio/)
(08/08/2025)